

LISTY STŘÍBRNÉHO ZVONU

2. vydání spolkových novin

11/2021

Obsah:

- Oslovení občanů a přátel spolku Stříbrný zvon 2 - 3
- Úspěch v soutěži Máme vybráno 4 - 6
- Ohlédnutí za uplynulým časem 7
- Zvyky a tradice českých Vánoc 8 - 12
- Otevření výstavy betlémů v Kozojedech 13
- Statické zajištění kostela sv. Václava 14 - 15

www.stribrnyzvonkozojedy.webnode.cz

Vážení spoluobčané, příznivci a přátelé spolku Stříbrný zvon,

hlásíme se Vám s dalším číslem spolkových novin. Ani jsme se nenadáli, jak rychle uplynulo léto i podzim, a pomalinku abychom se chystali na Vánoce. Můžeme je společně přivítat i účastí na některé bohoslužbě či adventním koncertě, konaném právě v našem milém kostelíku sv. Václava v obci Kozojedy u Žlunic. Vánoční atmosféru jistě nasajeme i během návštěvy nově otevřené výstavy betlémů v Kozojedech.

V době, kdy jsme pro vás kompletovali první číslo našich spolkových novin, a poté pilně sbírali hlasy do celostátní soutěže veřejných sbírek pro obnovu památek, pořádanou Institutem pro památky a kulturu, jsme věřili, že se náš kostelík sv. Václava v Kozojedech podaří zviditelnit pro veřejnost. Můžeme se nyní radovat, že se toto společnými silami nás všech podařilo.

Kostel sv. Václava v Kozojedech se umístil na skvělém druhém místě v celostátním kole a my musíme poděkovat hlavně Vám, kteří jste v jeho prospěch poslali svůj hlas, a tím následně nepřímo přispěli i k mírnému navýšení konta naší veřejné sbírky vypsané právě na jeho rekonstrukci.

Jak už tak život někdy přináší, prošel i náš Spolek mírnou obměnou personální. Avšak důvod, jenž nás, dosavadní i ty nově přibývší, spojuje, ten zůstává.

Je to snaha o záchranu kostela, kulturního dědictví po našich předcích a k tomu ještě prostá touha, vidět kolem sebe v naší zemi i krajinu udržovanou a opečovanou dobrými a šikovnými lidmi, jimž není na obtíž přiložit občas i mimo své obydlí ruku k dílu, a tím pomáhat obnovit či vytvořit něco krásného pro radost a potěšení oka i duše nejenom sebe, ale i sousedů, přátel a lidí dalších, známých i neznámých...

Na dalších stranách těchto Listů se dočtete nejen o tom, co se za poslední týdny událo, ale i o chystaných akcích v kostele sv. Václava v Kozojedech i mimo něj.

Věříme, že Vás i druhé vydání spolkových novin Listy Stříbrného zvonu potěší.

za spolek Stříbrný zvon

Jaroslava Anýžová

ÚSPĚCH v soutěži MÁME VYBRÁNO: Jak obstála naše veřejná sbírka?

V prvním vydání Listů Stříbrného zvonu jsme Vás informovali o krajském úspěchu naší veřejné sbírky vypsané na záchranu kostela sv. Václava a zvonice v Kozojedech v soutěži MÁME VYBRÁNO.

Zároveň jsme Vás srdečně žádali o každý hlas pro náš kostel sv. Václava a zvonici, abychom opět získali co nejpřednější umístění v druhém celorepublikovém kole této prestižní soutěže.

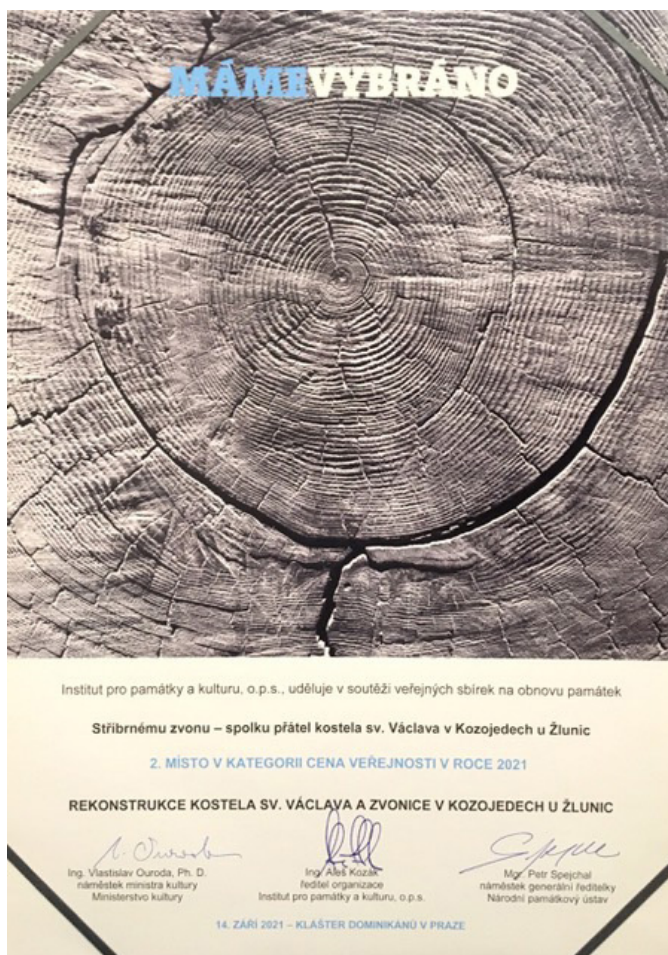
Vyhodnocení soutěže proběhlo večer 14. září 2021 v krásném barokním refektáři dominikánského kláštera u kostela sv. Jiljí v Praze. Slavnostní předání cen organizoval Institut pro památky a kulturu o.p.s, který byl i vyhlášovatelem soutěže MÁME VYBRÁNO. Vyhlášení se zúčastnili i zástupci ministerstva kultury ČR a Národního památkového ústavu. Této slavnostní události se za spolek Stříbrný zvon zúčastnili pánové Jiří Hanč a Vladimír Turek, za církev p. Robert Pietrzak, farář z Kopidlna.

Zdroj fotografie: propamatky.info

A jak se umístila naše sbírka? V kategorii Cena veřejnosti jsme získali **stříbrné 2. místo** a finanční odměnu ve výši **13 tis. Kč** (spravedlivě vyčíslenou podle počtu získaných hlasů).

Náš kostel získal celkem 771 hlasů, z toho 182 hlasů bylo podáno prostřednictvím čestného prohlášení. Finanční odměnu za úspěch v 10. ročníku soutěže **MÁME VYBRÁNO** jsme obdrželi tentýž den na účet veřejné sbírky určené na záchranu kostela sv. Václava v Kozojedech.

Na prvním místě se umístila veřejná sbírka na opravu kostela sv. Jana Křtitele v Klukách u Čáslavi, který je v majetku obce. Tato sbírka obdržela 1373 hlasů.

Náš kostel nezískal pouze 2. místo a peněžní odměnu, ale i jedinečnou příležitost prezentovat se v médiích. O našem úspěchu se psalo např. na aktualne.cz či v Katolickém týdeníku č. 39 a na zpravodajském portále Dobré zprávy z Českého ráje a okolí. Veškeré články jsou umístěny na spolkových webových stránkách www.stribrnyzvonojedy.webnode.cz/media/, kde si je můžete i zpětně přečíst. Tento druh propagace nás nesmírně těší a pomáhá nám v prezentaci našeho kostela v široké veřejnosti.

Vřelé a upřímné poděkování patří všem, kteří se podíleli na tomto celostátním úspěchu v soutěži MÁME VYBRÁNO. Upřímně děkujeme za Vaše hlasy, za Vaši podporu i těm, kteří pomáhali hlasy shánět. Vážíme si Vaší přízně a věříme, že se i nadále budete zajímat o veškeré dění týkající se záchrany našeho vzácného kostelíka v jičínské krajině.

V závěru tohoto článku zaslouží velké poděkování sl. Jana Jiránková, která byla iniciátorem i realizátorem prvního vydání těchto spolkových novin nebo hlasovacích postupů na webových stránkách Stříbrného zvonu přímo odkazujících na hlasovací medailonek. I tento krok pomohl zjednodušit celý proces hlasování pro náš kostel. Bez vydání prvních Listů Stříbrného zvonu by asi takový úspěch v této soutěži nebyl.

Ing. Vladimír Turek

OHLÉDNUTÍ ZA UPLYNULÝM ČASEM

Svatováclavská mše 2021

Tradičně, již po několikáté v pořadí, se v kostele sv. Václava za hojně účasti konala Svato­václavská mše. Varhanní doprovod zajistil Ing. Vladimír Turek.

Benefiční koncert Modrá Synkopa

Benefiční koncert Modré Synkopy se uskutečnil v sobotu 16. října v kostele sv. Václava. Zazněly nejen jazzové a swingové písně 20. a 30. let minulého století.

Výtěžek z koncertu ve výši 7 450 Kč bude použit na záchranu kostela sv. Václava.

Zvyky a tradice českých Vánoc

Vánoce bez vánočního stromku, cukroví nebo štedrovečerní večeře si už neumíme ani představit. Jaké jsou známé tradice a zvyky?

Štědrý den plný kouzel

Štedrovečerní čas vnímali lidé v dřívějších dobách jako magický: plnil přání, zjevovala se proroctví a mohli jste ovlivnit blížící se nový rok.

Význam mělo podle pověr pro nadcházející rok prý už to, na který den v týdnu Štědrý den připadal:

pondělí – dobrá úroda, hodně medu

úterý – bude hodně vína a obilí

středa – příznivý rok, mnoho vína, ale žádný med

čtvrtek – velmi úrodný rok, jenom vína prostředně

pátek – tuhá zima

sobota – málo ovoce, ale vydaří se žito

neděle – teplá zima

Vánoční stromek

Ozdobený vánoční stromek, u kterého se rodiny schází a pod kterým nachází na Štědrý den dárky, už patří neodmyslitelně k Vánocům. Bývá to většinou jehličnan – smrk, borovice nebo jedle, který je ověšený ozdobami v různých barvách a vánočním osvětlením. Může být živý nebo umělý.

Jmelí

Větvička jmelí patří k vánoční výzdobě, zavěšuje se tak, aby bylo možné pod ním projít nebo se pod ním políbit. Dvojici má polibek pod jmelím přinést lásku po celý další rok. Pokud někomu jmelí věnujete, ochrání ho před nemocemi a do domu přinese štěstí. Jedna z křesťanských legend o jmelí praví, že bylo původně stromem, ze kterého Josef vyrobil kolébku pro Ježíška a později byl z toho samého stromu vyroben kříž, na kterém Ježíše ukřižovali. Strom studem uschl a rozpadl se na větvičky a tím, že lidem nosí štěstí, odčiňuje svou vinu.

Betlém

Betlém je vyobrazení scény narození Ježíše Krista. Uprostřed jsou jesličky, ve kterých leží Ježíšek, kolem něj je Marie s Josefem, osel, vůl, pastýři se stádem ovcí a tři králové. Betlémy dnes mají mnoho podob, jsou v životní velikosti na náměstích nebo malé z papíru, dřeva nebo jiných materiálů umístěné například v domácnostech.

Cukroví

Mezi jednu z nejrozšířenějších tradic Vánoc patří pečení cukroví. Mezi nejoblíbenější cukroví se řadí například to z lineckého těsta, vanilkové rohlíčky nebo vánoční perníčky.

Štědrovečerní večeře

Na Štědrý den – tedy 24. prosince večer – se usedá ke štědrovečerní slavnostní večeři. Tradiční večeře se skládá z rybí polévky a kapra s bramborovým salátem. Štědrovečerní večeře má svá pravidla – prostírá se pro jednoho navíc, pro nečekanou návštěvu, od stolu se během večeře nevstává, dokud všichni nedojí. Ten, kdo během večeře vstane, podle pověry příští rok spolu s ostatními u stolu sedět nebude. Po večeři se rozbalují dárky, které jsou pod vánočním stromkem.

Půlnoční mše

Štědrý den vrcholí v kostelech na půlnoční mši, kde se zpívají koledy. Koná se v předvečer svátku narození Krista, který je 25. prosince.

Vánočka

Vánočka patří k tradičním symbolům a pokrmům českých Vánoc. Její tvar připomíná Ježíška v povijanu – ozdobný pás sloužící k převazu peřinky s kojencem. Věřilo se také, že křížové pletení plní ochrannou funkci a chrání před zlými silami lidi sedící u stolu.

Krájení jablka

Po štědrovečerní večeři přichází na řadu krájení jablka. Vezme se nůž a jablko se napříč rozkrojí. Pokud uvnitř rozkrojeného jablka naleznete hvězdičku, budete v příštím roce zdraví a šťastní, v opačném případě křížek nebo červ značí nemoc či smrt.

Lití olova

Jednou z vánočních tradic je i lití rozžhaveného tekutého olova do nádoby s vodou. Ze vzniklého odlitku se pak dotyčným věští budoucnost. Zakoupit se dají přímo sady na lití olova, ve většině z nich se včetně všeho potřebného nachází i náповěda, co vzniklé tvary mohou znamenat.

Lodičky ze skořápek

Do lavoru s vodou se dají rozpůlené skořápky vlašských ořechů s malými zapálenými svíčkami. Ořechové lodičky se nechají plout po vodě. Ten, jehož lodička vydrží nejdéle svítit a nepotopí se, má před sebou dlouhý a šťastný život. Když se lodička vydá doprostřed nádoby, vypraví se její výrobce do světa. Pokud se skořápka drží u kraje nádoby, bude se naopak celý rok držet doma.

Nejslavnější píseň

Tichá noc (německy Stille Nacht) je jedna z nejznámějších vánočních písní. Poprvé ji uvedli učitel a varhaník Franz Xaver Gruber a tamní kaplan a básník Joseph Mohr (1792–1848) v kostele sv. Mikuláše v rakouském městě Oberndorf u Salcburku na Štědrý večer v roce 1818.

Vánoční báseň

Za oknem se vločky honí,
zvonky v dálce tiše zvoní a
stroměčky v celé zemi sladce
voní Vánoce.

Co nosí na Štědrý den smůlu? Pověry:

Respekt ke svátosti vánočních svátků je znát i z nejrůznějších varování. Čemu je tedy dobré se na Štědrý den vyhnout?

Nevěste prádlo – vyčarujete si neštěstí v podobě oběsence mezi blízkými. Nemá se ostatně ani práť, protože to přináší smůlu.

Nezametejte – vyhnali byste z domu duchy předků, kteří chodí v tento čas navštívit živé.

U štědrovečerní tabule by neměl sedět lichý počet stolovníků, lichého by si odvedla smrt. Ochrání vás příbor a talíř navíc – pro doplnění do sudého počtu.

Nevstávejte od stolu při štědrovečerní večeři, dokud všichni nedojí. Kdo od stolu vstane, podle pověry do roka zemře.

Kdo na Štědrý den nedá nikomu dar, skončí do roka v bídě. S tím souvisí i chození na koledy - koledníci dávali lidem možnost udělat dobrý skutek tím, že je obdarují alespoň maličkostí.

Na Štědrý den si od nikoho nic nepůjčujte, přitahuje to chudobu.

Miroslav Hykyš

Stálá expozice historických i současných betlémů v Kozojedech na Jičínsku

Oslava Vánoc je pro většinu z nás krásným svátkem, spojený s rozsvíceným vánočním stromkem a postaveným betlémem. Je to ostrůvek klidu, pohody a štěstí. Biblický příběh o Kristově narození byl zobrazován třemi hlavními skupinami postav:

- dítětem ležícím v jeslích, mezi dvěma zvířaty, a sv. Marií a sv. Josefem,
- dále klanícími se pastýři
- a konečně i třemi mudrci z východu, kteří se přišli novorozenci poklonit a přinesli mu dary.

Betlém je město 7 km od Jeruzaléma v Palestině. U nás byl první betlém spatřen v roce 1562 v Praze. Od této doby se betlémy rychle šířily do českých měst (do Jičína v roce 1630).

Naším králem jesliček je Třebechovický betlém.

To vše můžete vidět na *Stálé výstavě historických i současných betlémů v Kozojedech na Jičínsku* od **27. listopadu do 15. ledna 2022 v budově OÚ Kozojedy**. Mimo jiné můžete spatřit i Kozojedský betlém s příběhem básně Jan, Jan za chrta dán. Tato báseň byla přepsána V.K. Klicperou jako divadelní hra a měla premiéru v roce 1946 v Národním divadle v Praze.

Výtěžek z výstavy „Stálá expozice historických i současných betlémů v Kozojedech na Jičínsku“ bude věnován na záchranu kostela sv. Václava v Kozojedech.

Aktuální informace o výstavě na webových stránkách:

www.betlemy-kozojedy.cz

Miroslav Hykyš

Statické zajištění kostela sv. Václava

Vážení přátelé a příznivci Spolku Stříbrný zvon, dnešní podoba kostela sv. Václava vznikla v roce 1689. Posvěcen byl 25. 9. 1689.

Kostel sv. Václava v Kozojedech u Žlunic představuje významnou sakrální památku, kde se prolíná gotizující forma s lidovou dřevěnou roubenou konstrukcí. Gotizující forma dřevěných kostelů na východočeském venkově se zachovala ještě v polovině 17. století. Dnešní podoba kostela sv. Václava vznikla roku 1689. Před rokem 1803 byla dřevěná stavba opatřena vápennou omítkou a dána tak do kožichu.

Spolek stříbrný zvon se spolu s církví a obcí Kozojedy snaží kostel, jakožto kulturní dědictví zachránit. Prvotním úkolem o co se již delší dobu snažíme je statické zajištění kostela.

Původně bylo s majitelem kostela domluveno a spolek v tomto směru i konal, sehnal si svého statika p. ing. Khola, který vypracoval poměrně rychlý a cenově dostupný návrh na statické zajištění kostela. Oslovili jsme tesaře p. Kracíka, který na základě statického posouzení vypracoval cenový návrh na statické zajištění. Finančně se na tomto spolupodílí církev, obec Kozojedy a spolek Stříbrný zvon.

Vzhledem k tomu, že se však církev rozhodla vstoupit do těchto prací, oslovila p. ing. Rohlíčka, který jí vypracoval studii, takže se statické zajištění provede jiným způsobem, než bylo původně navrhuto p. ing. Kholem .

V tomto směru pan ing. Rohlíček vypracuje projektovou dokumentaci na západní část kostela, která je v nejhorším stavu a budeme se pokoušet sehnat finanční prostředky na opravu. Před tím, ale bude muset být kostel staticky zajištěn dle návrhu p. ing Rohlíčka. Akci provede tesařství Kracík.

Chtěli bychom touto cestou poděkovat jak obci Kozojedy, tak i církvi, která přehodnotila svůj názor a začíná ve věci opravy kostela sv. Václava konat. Vzhledem k tomu, že i církve má své omezené finanční možnosti, takže nadále platí, že finance na opravu musíme shánět všichni. Samozřejmě, že se budeme snažit využít v maximální míře dotačních titulů, u kterých se musí vždy počítat se spoluprástí.

Všem Vám děkujeme za podporu.

**Přejeme Vám krásné a klidné Vánoce
a pevné zdraví v novém roce**

**Těšíme se na shlédání při následujících
událostech**

27. 11. 2021 od 14:00: Slavnostní vernisáž - Zahájení výstavy
betlémů v Kozojedech (s doprovodným programem)

11. 12. 2021 od 14:00: Adventní koncert Vianočná omša
(Pěvecký sbor Gaudium Praha)

24. 12. 2021 od 21:30: Vánoční mše

27. 11. 2021 - 15. 1. 2022: Stálá expozice historických
i současných betlémů v Kozojedech na Jičínsku

10. 6. 2022: Noc kostelů 2022

*Vše, co přináší lidem jednotu a pochopení, je štěstí.
Vše, co je rozděluje, je zlo a znetvoření.*

(L.N.Tolstoj)

www.stibrnyzvonkozojedy.webnode.cz

stibrnyzvonkozojedy@gmail.com

Za vznikem Listů Stříbrného zvonu stojí členové spolku Stříbrný zvon
za nepostradatelné podpory obce Kozojedy.